

Polacy wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

24 lutego rozpoczęła się rosyjska inwazja na Ukrainę. Wbrew przewidywaniom znacznej części ekspertów Rosjanie podjęli działania wojenne na pełną skalę. Społeczność międzynarodowa dość zgodnie potępiła Rosję¹, wiele krajów nałożyło na nią dotkliwe sankcje, a także militarnie, finansowo i humanitarnie wspiera Ukrainę. Polska należy do krajów najbardziej odczuwających skutki toczącej się za jej granicą wojny, m.in. ze względu na gigantyczny napływ uchodźców z Ukrainy.

W marcowym badaniu zapytaliśmy Polaków o ich reakcje i działania w obliczu wojny, obawy związane z możliwością rozprzestrzenienia się i eskalacji konfliktu, a także o stosunek do ewentualnego przyjęcia Ukrainy do NATO i Unii Europejskiej.

REAKCJE POLAKÓW WOBEC WOJNY NA UKRAINIE

Zdecydowana większość Polaków (88%) z uwagą śledzi wydarzenia na Ukrainie². Są to najczęściej osoby generalnie zainteresowane polityką. Ponad dwie trzecie badanych (68%) deklaruje, że w jakiś sposób, np. rzeczowo lub finansowo, pomaga Ukraińcom. Pomagają przede wszystkim osoby w przynajmniej minimalnym stopniu zainteresowane wydarzeniami politycznymi, a ponadprzeciętnie często robią to respondenci lepiej wykształceni i dobrze sytuowani, ankietowani mający od 35 do 44 lat, mieszkańcy makroregionu wschodniego (przede wszystkim województw lubelskiego i podkarpackiego), badani co najmniej raz w tygodniu uczestniczący w praktykach religijnych,

¹ <https://www.rp.pl/swiat/art35791861-onz-potepia-putina-tylko-cztery-panstwa-wsparly-rosje>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (383) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

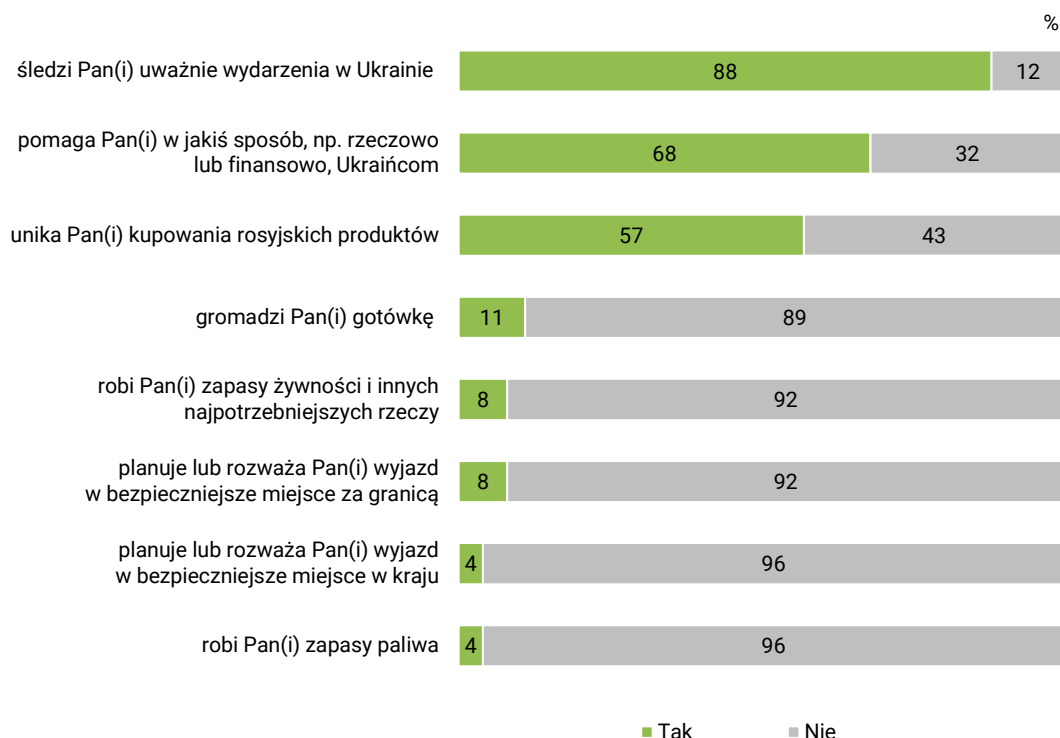
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 lutego do 10 marca 2022 roku na próbie liczącej 1078 osób (w tym: 56,0% metodą CAPI, 28,4% – CATI i 15,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

częściej kobiety niż mężczyźni. Ponad połowa ankietowanych (57%) bojkotuje rosyjskie produkty. Z kupowania rosyjskich produktów rezygnują przede wszystkim osoby zainteresowane polityką, lepiej wykształcone i sytuowane, badani mający od 35 do 54 lat, mieszkańcy miast liczących co najmniej 100 tys. ludności, respondenci z makroregionu wschodniego i województwa mazowieckiego. Mniej osób (ogółem 19%) przyznaje, że podejmuje jakieś działania mające na celu zabezpieczenie się przed możliwymi negatywnym skutkami wojny dla siebie i swojej rodziny: 11% gromadzi gotówkę, 8% robi zapasy żywności i innych najpotrzebniejszych rzeczy, a 4% – paliwa (w tym szczególnie często rolnicy). Część respondentów (ogółem 9%) planuje lub tylko rozważa wyjazd w bezpieczniejsze miejsce, przy czym więcej osób myśli o ewentualności wyjazdu z Polski (8%) niż o zmianie miejsca pobytu w kraju (4%). Wyjazd w bezpieczniejsze miejsce w kraju lub za granicą biorą pod uwagę przede wszystkim młodszy respondenci (do 44 roku życia), osoby lepiej wykształcone i sytuowane (ale jednocześnie także częściej niż przeciętnie niezadowolone z materialnych warunków życia), mieszkańcy dużych miast, częściej kobiety niż mężczyźni. Ponadto o ewentualności wyjazdu za granicę częściej niż przeciętnie mówią osoby mniej religijne.

CBOS

RYS. 1. Czy w związku z sytuacją na Ukrainie:

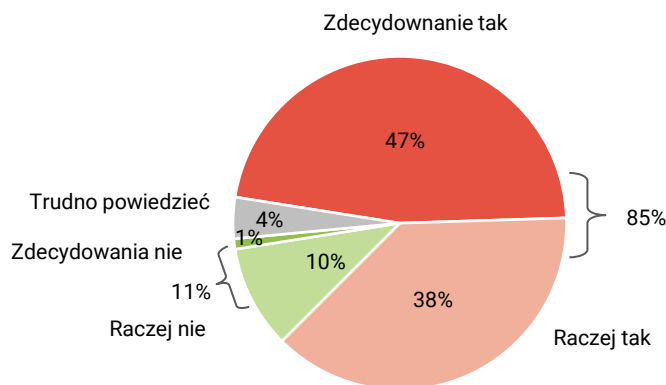
OBawy PRZED WOJNĄ

Poziom obaw związanych z wojną na Ukrainie jest bardzo wysoki. Ogromna większość Polaków (85%) uważa, że zagraża ona bezpieczeństwu naszego kraju, w tym blisko połowa (47%) wyraża tę opinię w sposób zdecydowany. W zasadzie tyle samo osób (84%) sądzi, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Europy. Mniej – trzy czwarte ankietowanych (75%) – dostrzega ryzyko przekształcenia się jej w konflikt globalny. Stosunkowo nieliczni badani nie dostrzegają wpływu tej wojny na bezpieczeństwo Polski (11%), Europy (12%) i świata (19%).

Obawy związane z sytuacją na Ukrainie nigdy nie były tak częste jak obecnie. Zbliżone pytania („czy sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski / Europy / świata?”) zadawaliśmy od roku 2014, czyli od początku agresji Rosji na Ukrainę, która nastąpiła po tzw. Euromajdanie. Wówczas znaczny wzrost obaw o bezpieczeństwo Polski nastąpił po aneksji Krymu (odsetek je wyrażających wzrósł z 30% do 72%). Najwyższy ich poziom rejestrowaliśmy w sierpniu i wrześniu 2014 roku (78%)³. Z kolei zagrożenie dla Europy najczęściej badanych (72%) dostrzegało we wrześniu 2014 roku, a dla świata – 61% (w tym samym momencie)⁴.

CBOS

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

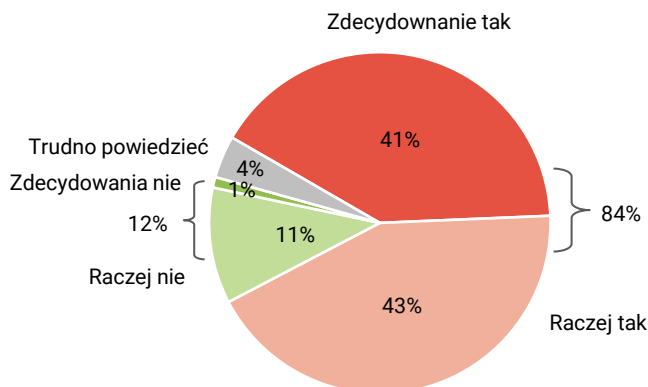

³ Cały trend jest dostępny w komunikacie CBOS „Zainteresowanie sytuacją na Ukrainie i poczucie zagrożenia”, marzec 2016 (oprac. Marcin Herrmann).

⁴ Więcej w komunikacie CBOS „O sytuacji na Ukrainie i polskiej pomocy dla wschodniego sąsiada”, luty 2015 (oprac. K. Kowalczyk).

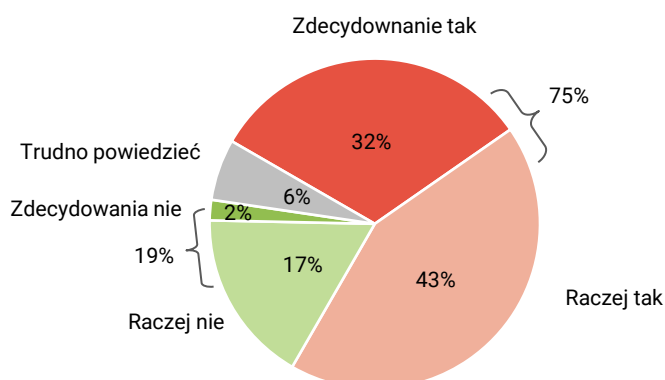
CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu w Europie czy też nie?

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu na świecie czy też nie?

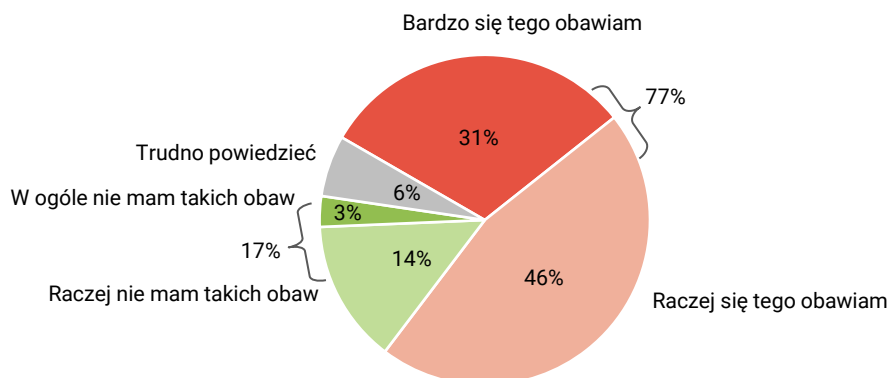

Przekonanie, że wojna na Ukrainie może stanowić zagrożenie dla Polski i innych krajów europejskich, rzadziej na tle innych podzielać najmłodszy badani oraz uczniowie i studenci. Ci ostatni relatywnie niezbyt często dostrzegają również takie zagrożenie w perspektywie globalnej. Zauważalnie rzadziej o ryzyku rozprzestrzenienia się konfliktu zbrojnego poza Ukrainę mówią ponadto potencjalni wyborcy Konfederacji Wolność i Niepodległość – obaw takich w odniesieniu do Polski nie ma 29% spośród nich (wobec 69% będących przeciwnego zdania), Europy – 31% (wobec 67%), świata – 39% (wobec 61%). Opinie pozostałych elektoratów są w tej sprawie stosunkowo homogeniczne i zbliżone do opinii ogółu.

Lęk przeważającej części społeczeństwa budzi potencjalne użycie przez Rosję broni nuklearnej. Obawy co do tego, że mogłaby ona zostać użyta wobec Ukrainy, wyraża ponad trzy czwarte badanych (77% wobec 17% niemających takich obaw), wobec Polski – dwie trzecie (65% wobec 28%), a w stosunku do innego kraju NATO – 62% (wobec 29%).

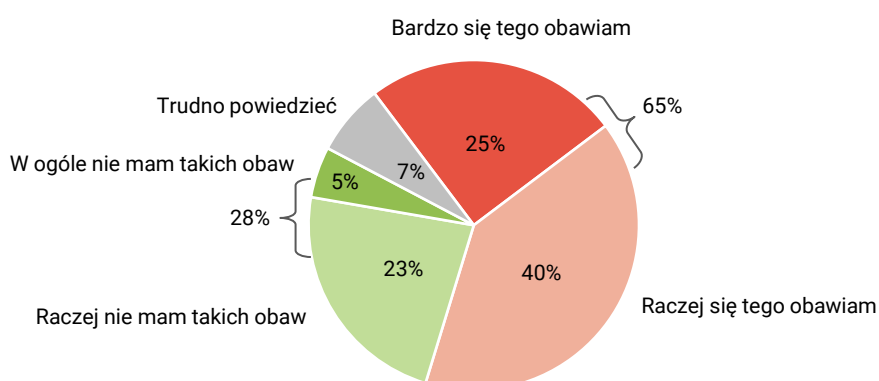
CBOS

RYS. 5. Czy obawia się Pan(i), że Rosja może użyć broni jądrowej wobec Ukrainy czy też nie ma Pan(i) takich obaw?

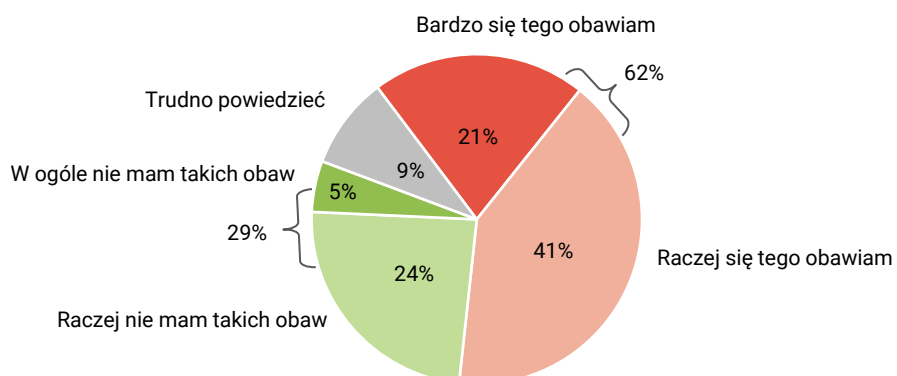
CBOS

RYS. 6. Czy obawia się Pan(i), że Rosja może użyć broni jądrowej wobec Polski czy też nie ma Pan(i) takich obaw?

CBOS

RYS. 7. Czy obawia się Pan(i), że Rosja może użyć broni jądrowej wobec innych krajów NATO czy też nie ma Pan(i) takich obaw?

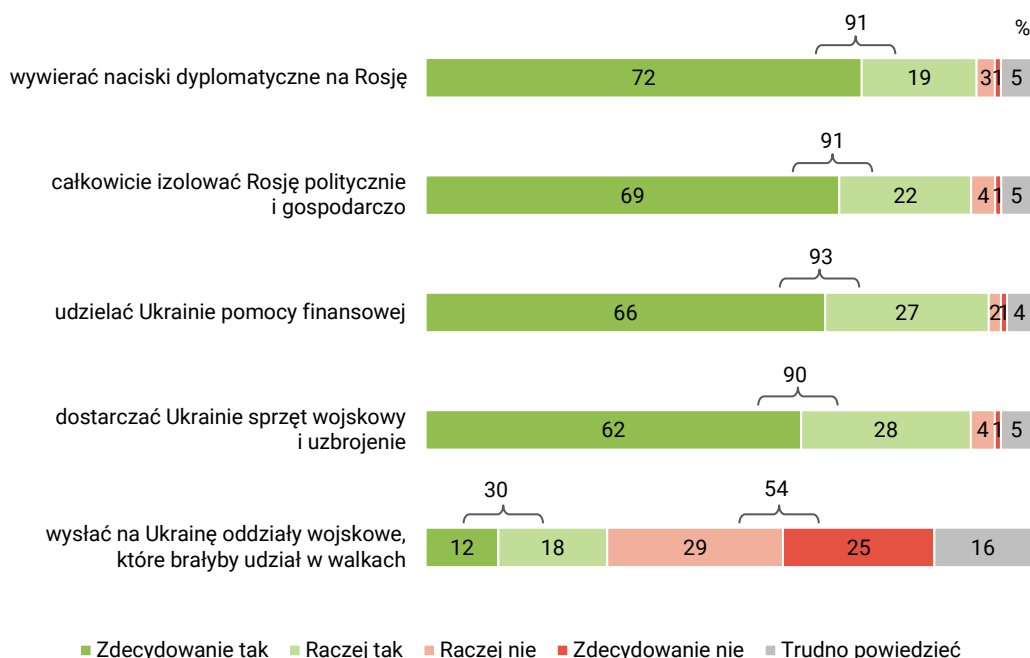
Generalnie użycia przez Rosję broni nuklearnej rzadziej na tle innych obawiają się najmłodszy respondenci (w przypadku Polski nie obawia się tego 47% z nich i tyle samo wyraża obawy) oraz osoby uczące się lub studiujące (odpowiednio 51% wobec 41%). Poza tymi grupami scenariusz ataku nuklearnego na Polskę lub inny kraj Sojuszu Północnoatlantyckiego zauważalnie rzadziej biorą pod uwagę respondenci deklarujący duże zainteresowanie polityką i bieżącymi wydarzeniami (w przypadku Polski nie obawia się tego 39% wobec 57% mających obawy, a w przypadku innych krajów NATO – 40% wobec 55%). Ogólnie rzecz biorąc niższy poziom lęku prezentują mężczyźni niż kobiety (w przypadku Ukrainy nie obawia się tego 27% z nich wobec 9% wśród kobiet, w przypadku Polski – odpowiednio 39% wobec 18%, a innego kraju NATO – 38% wobec 21%).

Przekonanie, że wojna na Ukrainie może przenieść się na Polskę lub inne kraje albo przerodzić w wojnę globalną, współwystępuje z silniejszymi niż przeciętnie obawami przed użyciem przez Rosję broni atomowej. Osoby przekonane, że wojna na Ukrainie nie zagraża bezpieczeństwu innych krajów, na ogół nie obawiają się także zastosowania przez Rosję broni nuklearnej.

POMOC I SANKCJE

Badanych poprosiliśmy o ustosunkowanie się do różnych działań społeczności międzynarodowej, mających na celu pomoc Ukrainie i skłonienie Rosji do zaprzestania działań zbrojnych. Ogromna większość Polaków popiera naciski dyplomatyczne na Rosję (91%, w tym 72% popiera je zdecydowanie), całkowite polityczne i gospodarcze odizolowanie Rosji od Zachodu (91%, w tym 69% zdecydowanie), a także udzielanie Ukrainie pomocy finansowej (93%, w tym 66% zdecydowanie) oraz dostarczanie jej sprzętu wojskowego i uzbrojenia (90%, w tym 62% zdecydowanie). Natomiast sprzeciw budzi na ogół wysyłanie na Ukrainę oddziałów wojskowych, które brałyby udział w walkach (54% wobec 30% aprobujących takie działanie). Odmienne od ogółu opinie w tej ostatniej sprawie mają najmłodszy respondenci, wśród których przeważa aprobata bezpośredniego zaangażowania zbrojnego w wojnę na Ukrainie (51% wobec 37%).

RYS. 8. Jakiego rodzaju działania, Pana(i) zdaniem, powinna podejmować społeczność międzynarodowa wobec wojny na Ukrainie? Czy powinna:

Ogólnie rzecz biorąc ponad połowa Polaków (55%) aprobuje podejmowanie czterech z pięciu wymienionych w sondażu działań, a więcej niż jedna czwarta (27%) – wszystkich. Do tej drugiej grupy wyraźnie częściej niż inni zaliczają się najmłodsi respondenci (44%) i osoby uczące się lub studiujące (46%). W większej mierze są to także mężczyźni niż kobiety (30% wobec 24%).

Na tle innych bardziej zachowawczą postawę prezentują (aprobuując mniej niż cztery działania) osoby niezainteresowane polityką i bieżącymi wydarzeniami (42%) lub interesujące się tym w niewielkim stopniu (24%), a także respondenci niemający skryształizowanych poglądów politycznych (27%). Wyróżniają się pod tym względem także badani w wieku od 25 do 34 lat (24%) i najslabiej wykształceni (24%). Jeśli chodzi o elektoraty partyjne (w tej sprawie dość jednomyślne), nieco bardziej zachowawczą postawę wyróżniają się potencjalni wyborcy Konfederacji Wolność i Niepodległość, natomiast aprobatą większej niż inni liczby działań wobec wojny na Ukrainie – zwolennicy Koalicji Obywatelskiej.

TABELA 1

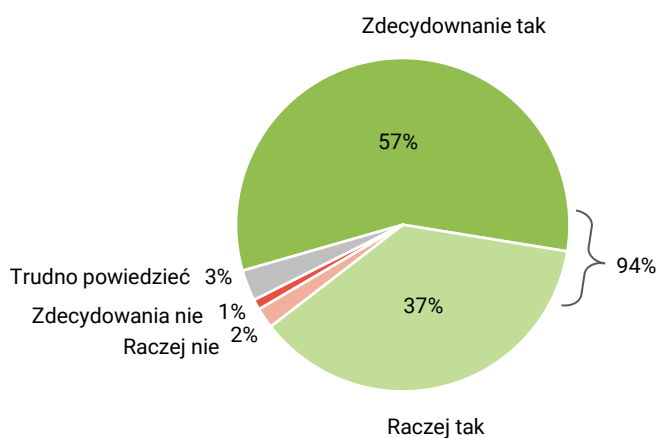
Potencjalne elektoraty	Liczba działań (spośród 5), które powinna podejmować społeczność międzynarodowa wobec wojny na Ukrainie		
	0-3	4	5
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	8	61	31
Polska 2050 Szymona Hołowni	14	60	27
Prawo i Sprawiedliwość	14	60	26
Konfederacja WiN	24	54	22

UCHODźCY

Polacy są w zasadzie jednomyślni w kwestii przyjmowania uchodźców z Ukrainy. Przekonanie, że nasz kraj powinien ich przyjmować, wyraża ponad dziewięć na dziesięciu badanych (94%), w tym niemal trzy piąte (57%) w sposób kategoryczny. Przeciwnego zdania jest zaledwie trzech na stu ankietowanych (3%).

CBOS

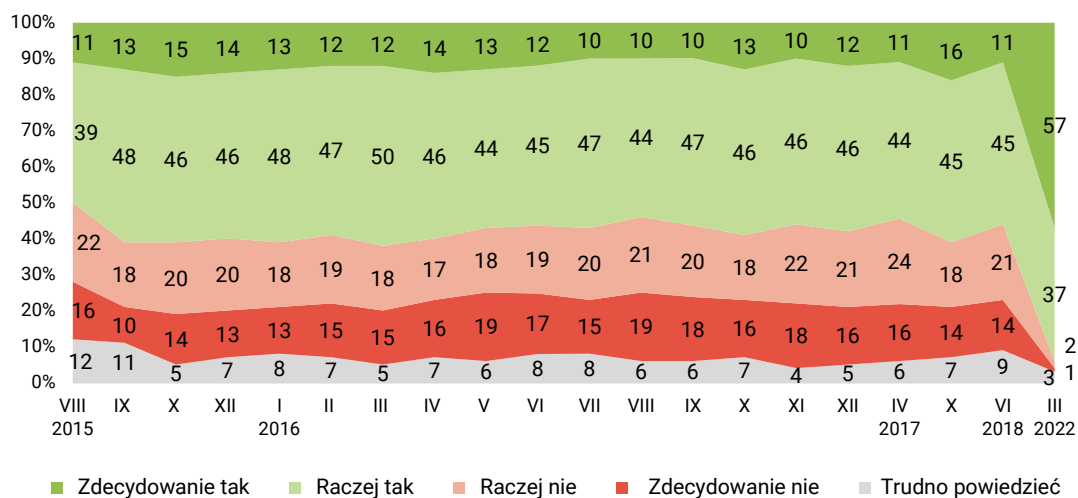
RYS. 9. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

Stosunek do przyjmowania azylantów z Ukrainy monitorujemy od 2015 roku. Nigdy wcześniej nie był on tak jednoznacznie pozytywny jak obecnie.

CBOS

RYS. 10. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

Do czerwca 2018 roku pytanie brzmiało: „W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?”

Poparcie dla przyjmowania przez Polskę uchodźców z Ukrainy dominuje we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych i światopoglądowych. Nieco wyższy niż przeciętny poziom sprzeciwu obserwujemy wśród młodszych respondentów (18–24 lata – 6%, 25–34 lata – 7%) i wśród robotników wykwalifikowanych (8%). Wyróżniają się pod tym względem również osoby deklarujące brak zainteresowania polityką (10%) oraz zwolennicy Konfederacji (10%).

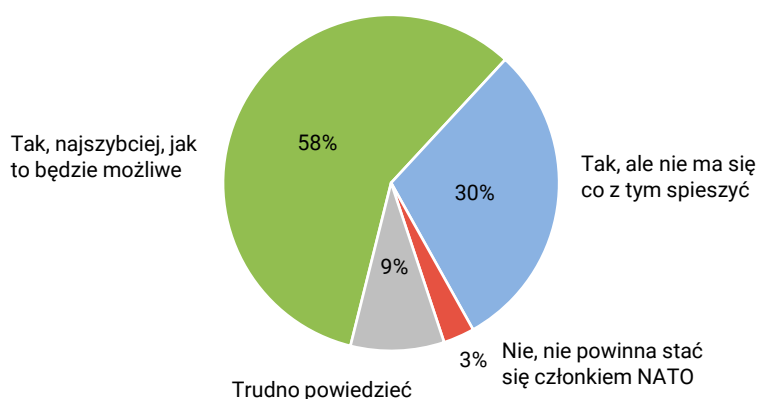
STOSUNEK DO PRZYJĘCIA UKRAINY DO NATO I UE

Wraz z wojną na Ukrainie do debaty publicznej powróciła kwestia prozachodnich aspiracji Ukrainy: przystąpienia do NATO oraz wejścia do Unii Europejskiej.

Polska i Polacy w przeszłości wspierali starania Ukrainy o przyłączenie do Sojuszu Północno-atlantyckiego. W badaniu z kwietnia 2008 roku, przeprowadzonym krótko po szczycie tej organizacji, na którym prezydent Stanów Zjednoczonych George W. Bush zaproponował otwarcie NATO dla Ukrainy, ogółem 67% respondentów opowiedziało się za tym, aby Ukraina podjęła współpracę z NATO, a potem stała się członkiem Sojuszu⁵. Poparcie dla przystąpienia Ukrainy do NATO jest obecnie w Polsce powszechne, przy czym 58% respondentów uważa, że kraj ten powinien zostać przyjęty do Sojuszu najszybciej, jak to będzie możliwe, a 30% uważa, że nie ma się co z tym spieszyć.

CBOS

RYS. 11. Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem NATO?

⁵ Zob. kom. CBOS „Czy rozszerzenie NATO na wschód jest w interesie Polski?”, kwiecień 2008 (oprac. M. Strzeszewski).

Przekonanie, że w krótszej lub dłuższej perspektywie Ukraina powinna dołączyć do NATO, dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Kwestia ta nie budzi też większych kontrowersji politycznych: przyjęcie Ukrainy do Sojuszu Północnoatlantyckiego, i to raczej możliwie szybko niż w odległym terminie, popierane jest od lewa do prawa i przez zwolenników wszystkich ugrupowań politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Stosunkowo najbardziej ostrożni w deklaracjach są potencjalni wyborcy Konfederacji.

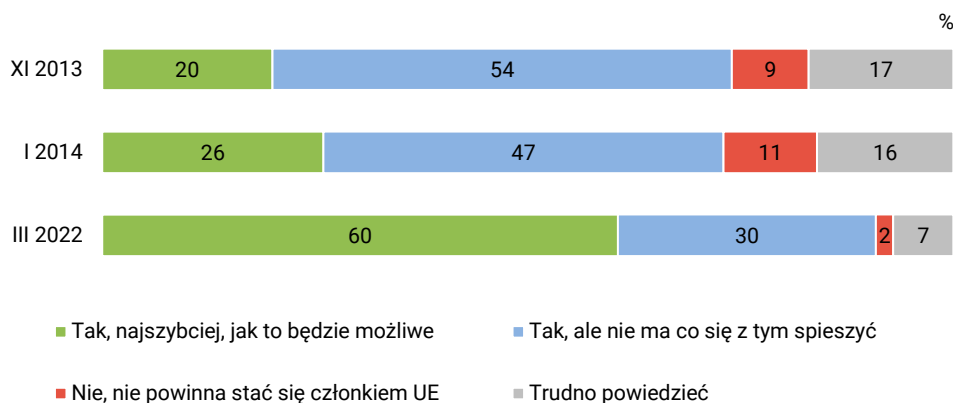
TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem NATO?			
	Tak, najszybciej, jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma się co z tym spieszyć	Nie, nie powinna stać się członkiem NATO	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Polska 2050 Szymona Hołowni	66	25	4	5
Prawo i Sprawiedliwość	66	24	2	8
Koalicja Obywatelska	60	33	2	5
Konfederacja WiN	43	31	14	12

Polacy powszechnie wyrażają poparcie także dla członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej, w tym 60% opowiada się za jej szybką akcesją, zaś 30% uważa, że nie ma co się z tym spieszyć. Oznacza to duży zwrot w opiniach o ewentualnym przystąpieniu Ukrainy do Unii Europejskiej. W listopadzie 2013 roku, przed planowanym wówczas podpisaniem umowy stowarzyszeniowej między UE a Ukrainą, oraz w styczniu 2014 roku, gdy Wiktor Janukowycz zrezygnował z jej podpisania, poparcie Polaków dla członkostwa Ukrainy w Unii Europejskiej było nie tylko niższe niż obecnie, ale także wyrażane zdecydowanie słabiej⁶.

⁶ Zob. komunikat CBOS „Ukraina między Rosją a Unia Europejską”, styczeń 2014 (oprac. B. Roguska).

RYS. 12. Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?

Możliwość przystąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej, podobnie jak jej ewentualne członkostwo w NATO, nie wywołuje większych kontrowersji w polskim społeczeństwie. Przynależność Ukrainy do Unii Europejskiej popierają osoby o różnych orientacjach politycznych i sympatiach partyjnych. Najbardziej ostrożni w deklaracjach w tej kwestii są wyborcy Konfederacji, którzy także częściej niż inni są generalnie sceptycznie nastawieni do integracji europejskiej.

TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?			
	Tak, najszybciej, jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma się co z tym spieszyc	Nie, nie powinna stać się członkiem UE	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Polska 2050 Szymona Hołowni	75	22	3	0
Prawo i Sprawiedliwość	68	25	1	6
Koalicja Obywatelska	68	30	0	2
Konfederacja WiN	43	43	11	3

Wojna w Ukrainie wywołała obawy związane z możliwością rozszerzenia konfliktu. W opinii znacznej większość Polaków stwarza ona zagrożenie dla bezpieczeństwa Polski, Europy i świata. Silne są również obawy przed użyciem przez Rosję broni nuklearnej. Polacy są zgodni co do tego, że Zachód powinien skłonić Rosję do zakończenia wojny, stosując wobec niej zarówno środki dyplomatyczne, jak i izolację polityczno-gospodarczą. Jednocześnie niemal powszechnie mówi się o konieczności niesienia Ukrainie pomocy finansowej i dozbrajaniu jej. Nie ma natomiast poparcia dla wysyłania tam wojska, które wspomagałoby Ukraińców w walkach. Polacy niemal jednomyślnie popierają przyjmowanie przez nasz kraj uchodźców z Ukrainy.

Prawie wszyscy Polacy z uwagą śledzą doniesienia z Ukrainy, większość angażuje się na różne sposoby w pomoc Ukraińcom i rezygnuje z kupowania rosyjskich towarów, niewielka część osób podejmuje działania mające na celu zabezpieczenie siebie i swojej rodziny przed negatywnymi skutkami wojny, ewentualnie rozważa wyjazd w jakieś bezpieczniejsze miejsce w kraju lub – częściej – za granicą.

Polacy widzą przyszłość Ukrainy w NATO i Unii Europejskiej. Co więcej, większość z nas chciałaby, aby Ukraina stała się członkiem tych organizacji możliwie jak najszybciej.

Opracowali

Michał Feliksiak

Beata Roguska

TABELA 1

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie śledzi Pan(i) uważnie wydarzenia na Ukrainie?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		88	12	1078
Płeć	Mężczyźni	90	10	508
	Kobiety	87	13	570
Wiek	18–24 lata	85	15	107
	25–34	82	18	183
	35–44	91	9	209
	45–54	92	8	163
	55–64	90	10	177
	65 lat i więcej	88	12	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	85	15	438
	Miasto do 19 999	90	10	127
	20 000 – 99 999	90	10	225
	100 000 – 499 999	92	8	172
	500 000 i więcej mieszk.	91	9	116
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	84	16	168
	Zasadnicze zawodowe	86	14	248
	Średnie	88	12	385
	Wyższe	94	6	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	97	3	129
	Średni personel, technicy	90	10	45
	Pracownicy adm.-biurowi	87	13	79
	Pracownicy usług	88	12	97
	Robotnicy wykwalifikowani	86	14	117
	Robotnicy niewykwalifik.	77	23	41
	Rolnicy	85	15	47
	Pracujący na własny rach.	94	6	54
	Bezrobotni	96	4	19
	Emeryci	88	12	279
	Renciści	94	6	41
	Uczniowie i studenci	85	15	50
	Gospodynie domowe i inni	80	20	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	89	11	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	90	10	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	89	11	289
	prywatnym gosp. rolnym	88	12	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	76	24	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	83	17	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	91	9	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	93	7	195
	3000 zł i więcej	91	9	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	80	20	72
	Średnie	88	12	441
	Dobre	90	10	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	25	42
	Raz w tygodniu	90	10	356
	1–2 razy w miesiącu	91	9	150
	Kilka razy w roku	89	11	268
	W ogóle nie uczestniczy	85	15	237
Poglądy polityczne	Lewica	89	11	224
	Centrum	89	11	292
	Prawica	93	7	346
	Trudno powiedzieć	78	22	180

TABELA 2

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie pomaga Pan(i) w jakiś sposób, np. rzeczowo lub finansowo, Ukraińcom?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		68	32	1078
Płeć	Mężczyźni	60	40	508
	Kobiety	75	25	570
Wiek	18–24 lata	64	36	107
	25–34	64	36	183
	35–44	80	20	209
	45–54	67	33	163
	55–64	72	28	177
	65 lat i więcej	59	41	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	32	438
	Miasto do 19 999	74	26	127
	20 000 – 99 999	58	42	225
	100 000 – 499 999	72	28	172
	500 000 i więcej mieszk.	73	27	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	57	43	168
	Zasadnicze zawodowe	57	43	248
	Średnie	72	28	385
	Wyższe	79	21	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	19	129
	Średni personel, technicy	72	28	45
	Pracownicy adm.-biurowi	80	20	79
	Pracownicy usług	75	25	97
	Robotnicy wykwalifikowani	58	42	117
	Robotnicy niewykwalifik.	38	62	41
	Rolnicy	74	26	47
	Pracujący na własny rach.	71	29	54
	Bezrobotni	54	46	19
	Emeryci	63	37	279
	Renciści	58	42	41
	Uczniowie i studenci	80	20	50
	Gospodynie domowe i inni	64	36	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	77	23	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	65	35	141
	sekt. pryw. poza rolnict.	67	33	289
	prywatnym gosp. rolnym	75	25	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	73	27	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	75	25	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	61	39	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	73	27	195
	3000 zł i więcej	78	22	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	49	72
	Średnie	64	36	441
	Dobre	73	27	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	81	19	42
	Raz w tygodniu	77	23	356
	1–2 razy w miesiącu	69	31	150
	Kilka razy w roku	62	38	268
	W ogóle nie uczestniczy	57	43	237
Poglądy polityczne	Lewica	71	29	224
	Centrum	67	33	292
	Prawica	70	30	346
	Trudno powiedzieć	60	40	180

TABELA 3

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie unika Pan(i) kupowania rosyjskich produktów?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		57	43	1078
Płeć	Mężczyźni	55	45	508
	Kobiety	60	40	570
Wiek	18–24 lata	51	49	107
	25–34	53	47	183
	35–44	65	35	209
	45–54	67	33	163
	55–64	56	44	177
	65 lat i więcej	51	49	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	46	438
	Miasto do 19 999	46	54	127
	20 000 – 99 999	55	45	225
	100 000 – 499 999	70	30	172
	500 000 i więcej mieszk.	71	29	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	56	168
	Zasadnicze zawodowe	46	54	248
	Średnie	60	40	385
	Wyższe	72	28	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	20	129
	Średni personel, technicy	61	39	45
	Pracownicy adm.-biurowi	69	31	79
	Pracownicy usług	61	39	97
	Robotnicy wykwalifikowani	43	57	117
	Robotnicy niewykwalifik.	52	48	41
	Rolnicy	55	45	47
	Pracujący na własny rach.	75	25	54
	Bezrobotni	60	40	19
	Emeryci	49	51	279
	Renciści	58	42	41
	Uczniowie i studenci	46	54	50
	Gospodynie domowe i inni	51	49	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	33	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	43	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	65	35	289
	prywatnym gosp. rolnym	61	39	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	56	44	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	68	32	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	55	45	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	60	40	195
	3000 zł i więcej	72	28	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	63	37	72
	Średnie	56	44	441
	Dobre	58	42	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	49	51	42
	Raz w tygodniu	58	42	356
	1–2 razy w miesiącu	54	46	150
	Kilka razy w roku	65	35	268
	W ogóle nie uczestniczy	51	49	237
Poglądy polityczne	Lewica	58	42	224
	Centrum	56	44	292
	Prawica	64	36	346
	Trudno powiedzieć	49	51	180

TABELA 4

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie gromadzi Pan(i) gotówkę?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		11	89	1078
Płeć	Mężczyźni	10	90	508
	Kobiety	13	87	570
Wiek	18–24 lata	8	92	107
	25–34	10	90	183
	35–44	10	90	209
	45–54	14	86	163
	55–64	12	88	177
	65 lat i więcej	13	87	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	89	438
	Miasto do 19 999	10	90	127
	20 000 – 99 999	11	89	225
	100 000 – 499 999	12	88	172
	500 000 i więcej mieszk.	15	85	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	13	87	168
	Zasadnicze zawodowe	10	90	248
	Średnie	11	89	385
	Wyższe	13	87	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	85	129
	Średni personel, technicy	18	82	45
	Pracownicy adm.-biurowi	8	92	79
	Pracownicy usług	9	91	97
	Robotnicy wykwalifikowani	11	89	117
	Robotnicy niewykwalifik.	9	91	41
	Rolnicy	7	93	47
	Pracujący na własny rach.	19	81	54
	Bezrobotni	11	89	19
	Emeryci	11	89	279
	Renciści	18	82	41
	Uczniowie i studenci	4	96	50
	Gospodynie domowe i inni	11	89	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	90	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	89	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	13	87	289
	prywatnym gosp. rolnym	9	91	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	10	90	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	10	90	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	10	90	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	11	89	195
	3000 zł i więcej	17	83	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	96	72
	Średnie	9	91	441
	Dobre	15	85	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	88	42
	Raz w tygodniu	12	88	356
	1–2 razy w miesiącu	11	89	150
	Kilka razy w roku	13	87	268
	W ogóle nie uczestniczy	9	91	237
Poglądy polityczne	Lewica	9	91	224
	Centrum	11	89	292
	Prawica	16	84	346
	Trudno powiedzieć	5	95	180

TABELA 5

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie robi Pan(i) zapasy żywności i innych najpotrzebniejszych rzeczy?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		8	92	1078
Płeć	Mężczyźni	7	93	508
	Kobiety	8	92	570
Wiek	18–24 lata	2	98	107
	25–34	11	89	183
	35–44	9	91	209
	45–54	7	93	163
	55–64	7	93	177
	65 lat i więcej	9	91	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	92	438
	Miasto do 19 999	4	96	127
	20 000 – 99 999	10	90	225
	100 000 – 499 999	10	90	172
	500 000 i więcej mieszk.	6	94	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	13	87	168
	Zasadnicze zawodowe	7	93	248
	Średnie	6	94	385
	Wyższe	9	91	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	91	129
	Średni personel, technicy	5	95	45
	Pracownicy adm.-biurowi	9	91	79
	Pracownicy usług	10	90	97
	Robotnicy wykwalifikowani	7	93	117
	Robotnicy niewykwalifik.	2	98	41
	Rolnicy	9	91	47
	Pracujący na własny rach.	11	89	54
	Bezrobotni	3	97	19
	Emeryci	8	92	279
	Renciści	16	84	41
	Uczniowie i studenci	2	98	50
	Gospodynie domowe i inni	6	94	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	8	92	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	86	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	6	94	289
	prywatnym gosp. rolnym	10	90	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	4	96	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	8	92	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	10	90	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	9	91	195
	3000 zł i więcej	8	92	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	96	72
	Średnie	8	92	441
	Dobre	9	91	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	86	42
	Raz w tygodniu	9	91	356
	1–2 razy w miesiącu	14	86	150
	Kilka razy w roku	5	95	268
	W ogóle nie uczestniczy	4	96	237
Poglądy polityczne	Lewica	9	91	224
	Centrum	6	94	292
	Prawica	10	90	346
	Trudno powiedzieć	6	94	180

TABELA 6

		Czy w związku z sytuacją na Ukrainie planuje lub rozważa Pan(i) wyjazd w bezpieczniejsze miejsce za granicą?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		8	92	1078
Płeć	Mężczyźni	5	95	508
	Kobiety	10	90	570
Wiek	18–24 lata	11	89	107
	25–34	10	90	183
	35–44	10	90	209
	45–54	7	93	163
	55–64	6	94	177
	65 lat i więcej	4	96	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	93	438
	Miasto do 19 999	5	95	127
	20 000 – 99 999	5	95	225
	100 000 – 499 999	11	89	172
	500 000 i więcej mieszk.	15	85	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	4	96	168
	Zasadnicze zawodowe	5	95	248
	Średnie	7	93	385
	Wyższe	14	86	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	83	129
	Średni personel, technicy	12	88	45
	Pracownicy adm.-biurowi	11	89	79
	Pracownicy usług	6	94	97
	Robotnicy wykwalifikowani	2	98	117
	Robotnicy niewykwalifik.	7	93	41
	Rolnicy	2	98	47
	Pracujący na własny rach.	7	93	54
	Bezrobotni		100	19
	Emeryci	4	96	279
	Renciści	13	87	41
	Uczniowie i studenci	13	87	50
	Gospodynie domowe i inni	12	88	81
	Pracuje w:			
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	89	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	10	90	141
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	92	289
	prywatnym gosp. rolnym	2	98	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	5	95	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	3	97	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	6	94	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	9	91	195
	3000 zł i więcej	11	89	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	14	86	72
	Średnie	7	93	441
	Dobre	8	92	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	95	42
	Raz w tygodniu	6	94	356
	1–2 razy w miesiącu	3	97	150
	Kilka razy w roku	10	90	268
	W ogóle nie uczestniczy	12	88	237
Poglądy polityczne	Lewica	12	88	224
	Centrum	5	95	292
	Prawica	7	93	346
	Trudno powiedzieć	8	92	180

TABELA 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		85	11	4	1076
Płeć	Mężczyźni	83	15	2	508
	Kobiety	87	7	5	568
Wiek	18–24 lata	71	22	7	107
	25–34	85	12	3	183
	35–44	89	8	2	209
	45–54	87	10	3	163
	55–64	90	9	1	176
	65 lat i więcej	84	10	6	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	83	13	4	438
	Miasto do 19 999	88	8	4	126
	20 000 – 99 999	84	13	4	225
	100 000 – 499 999	90	8	3	172
	500 000 i więcej mieszk.	87	10	4	116
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	85	9	7	167
	Zasadnicze zawodowe	83	15	3	247
	Średnie	84	12	4	385
	Wyższe	89	8	3	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	90	8	2	129
	Średni personel, technicy	84	16		45
	Pracownicy adm.-biurowi	91	4	5	79
	Pracownicy usług	83	12	5	96
	Robotnicy wykwalifikowani	78	18	3	117
	Robotnicy niewykwalifik.	93	7		41
	Rolnicy	87	10	3	47
	Pracujący na własny rach.	92	6	2	54
	Bezrobotni	88	4	8	19
	Emeryci	85	9	6	278
	Renciści	82	18		41
	Uczniowie i studenci	67	27	6	50
	Gospodynie domowe i inni	87	12	1	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	87	10	4	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	88	10	2	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	87	11	3	289
	prywatnym gosp. rolnym	88	12		48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	89	9	2	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	78	16	6	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	87	10	3	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	88	10	2	195
	3000 zł i więcej	83	15	2	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	87	9	4	72
	Średnie	87	8	5	439
	Dobre	83	14	3	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	87	4	9	42
	Raz w tygodniu	86	11	3	356
	1–2 razy w miesiącu	84	12	4	150
	Kilka razy w roku	85	11	4	268
	W ogóle nie uczestniczy	86	12	2	237
Poglądy polityczne	Lewica	85	13	2	224
	Centrum	89	9	3	292
	Prawica	86	12	3	346
	Trudno powiedzieć	79	12	8	180

TABELA 8

		Czy obawia się Pan(i), że Rosja może użyć broni jądrowej wobec Polski czy też nie ma Pan(i) takich obaw?			Liczba osób
		Obawiam się	Nie mam takich obaw	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		65	28	7	1076
Płeć	Mężczyźni	55	39	6	508
	Kobiety	74	18	7	568
Wiek	18–24 lata	47	47	6	107
	25–34	59	35	6	183
	35–44	64	32	4	209
	45–54	68	25	7	163
	55–64	76	20	5	176
	65 lat i więcej	70	19	11	238
Miejsce zamieszkania	Wieś	69	26	5	438
	Miasto do 19 999	70	23	7	126
	20 000 – 99 999	64	29	8	225
	100 000 – 499 999	58	35	8	172
	500 000 i więcej mieszk.	59	33	8	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	69	23	8	167
	Zasadnicze zawodowe	69	26	6	247
	Średnie	63	30	7	385
	Wyższe	62	31	6	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	59	35	6	129
	Średni personel, technicy	71	29		45
	Pracownicy adm.-biurowi	68	26	6	79
	Pracownicy usług	62	33	5	96
	Robotnicy wykwalifikowani	58	38	4	117
	Robotnicy niewykwalifik.	68	26	6	41
	Rolnicy	72	23	5	47
	Pracujący na własny rach.	59	32	8	54
	Bezrobotni	77	11	12	19
	Emeryci	72	18	10	278
	Renciści	76	15	9	41
	Uczniowie i studenci	41	51	7	50
	Gospodynie domowe i inni	64	33	3	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	26	6	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	32	2	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	57	37	7	289
	prywatnym gosp. rolnym	74	23	3	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	69	22	9	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	71	20	9	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	71	26	4	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	62	33	4	195
	3000 zł i więcej	56	40	4	182
Ocena własnych war. mater.	Złe	77	17	6	72
	Średnie	68	25	7	439
	Dobre	61	32	6	565
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	20	14	42
	Raz w tygodniu	70	25	5	356
	1–2 razy w miesiącu	69	25	5	150
	Kilka razy w roku	63	30	7	268
	W ogóle nie uczestniczy	60	35	5	237
Poglądy polityczne	Lewica	60	36	5	224
	Centrum	66	29	5	292
	Prawica	67	28	6	346
	Trudno powiedzieć	69	20	11	180

TABELA 9

		Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem NATO?				Liczba osób
		Tak, najszybciej jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma się co z tym spieszyć	Nie, nie powinna stać się członkiem NATO	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		58	30	3	9	1071
Płeć	Mężczyźni	53	35	5	7	507
	Kobiety	61	25	2	11	564
Wiek	18–24 lata	62	29	3	6	107
	25–34	49	30	7	14	183
	35–44	56	35	2	7	207
	45–54	66	23	3	7	163
	55–64	58	32	2	9	175
	65 lat i więcej	57	28	3	12	237
Miejsce zamieszkania	Wieś	57	28	3	11	434
	Miasto do 19 999	62	23	5	10	126
	20 000 – 99 999	60	28	2	10	224
	100 000 – 499 999	52	42	3	4	171
	500 000 i więcej mieszk.	58	27	5	10	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	54	29	2	15	166
	Zasadnicze zawodowe	61	26	3	11	245
	Średnie	58	29	3	9	384
	Wyższe	56	34	5	5	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	28	4	5	129
	Średni personel, technicy	53	38	3	6	45
	Pracownicy adm.-biurowi	61	30	1	9	79
	Pracownicy usług	55	23	6	15	94
	Robotnicy wykwalifikowani	57	28	7	8	117
	Robotnicy niewykwalifik.	53	30		17	41
	Rolnicy	60	31		9	47
	Pracujący na własny rach.	45	41	8	7	53
	Bezrobotni	55	19	2	24	19
	Emeryci	57	30	3	11	276
	Renciści	58	36		5	41
	Uczniowie i studenci	59	32	2	7	50
	Gospodynie domowe i inni	63	25	2	11	79
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	27	4	9	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	28	4	10	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	54	32	6	9	288
	prywatnym gosp. rolnym	66	27	1	6	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	68	18		13	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	64	23	7	6	126
	Od 1500 zł do 1999 zł	61	28	3	8	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	60	30	3	7	195
	3000 zł i więcej	56	34	5	5	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	68	13	2	17	72
	Średnie	56	31	3	9	438
	Dobre	57	30	4	9	561
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	57	22	2	19	42
	Raz w tygodniu	60	27	3	9	356
	1–2 razy w miesiącu	57	30	6	7	145
	Kilka razy w roku	52	37	3	7	267
	W ogóle nie uczestniczy	61	27	3	10	237
Poglądy polityczne	Lewica	57	32	3	8	224
	Centrum	50	38	3	8	290
	Prawica	61	27	5	7	344
	Trudno powiedzieć	63	20	1	17	178

TABELA 10

		Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?				Liczba osób
		Tak, najszybciej jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma co się z tym spieszyć	Nie, nie powinna stać się członkiem UE	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		60	30	2	7	1073
Płeć	Mężczyźni	56	35	3	5	507
	Kobiety	64	26	1	9	566
Wiek	18–24 lata	63	28	4	5	107
	25–34	51	34	5	9	183
	35–44	58	35	2	6	207
	45–54	62	28	2	8	163
	55–64	65	30	2	4	176
	65 lat i więcej	64	26	0	9	237
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	28	3	10	436
	Miasto do 19 999	65	24	2	8	126
	20 000 – 99 999	63	30	1	7	224
	100 000 – 499 999	56	39	2	2	172
	500 000 i więcej mieszk.	63	32	2	3	116
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	53	28	2	17	167
	Zasadnicze zawodowe	63	26	3	8	245
	Średnie	62	31	3	5	384
	Wyższe	61	34	2	3	276
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	65	30	3	3	129
	Średni personel, technicy	59	35	3	3	45
	Pracownicy adm.-biurowi	65	31		4	79
	Pracownicy usług	59	25	6	10	94
	Robotnicy wykwalifikowani	57	34	6	2	117
	Robotnicy niewykwalifik.	52	28	3	16	41
	Rolnicy	55	34		11	47
	Pracujący na własny rach.	46	48	3	3	54
	Bezrobotni	59	20		21	19
	Emeryci	63	29	0	8	276
	Renciści	66	26	2	5	41
	Uczniowie i studenci	54	32	2	12	50
	Gospodynie domowe i inni	63	24	2	11	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	64	29	3	4	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	30	4	6	141
	sekt. prywat. poza rolnict.	54	36	4	6	289
	prywatnym gosp. rolnym	61	31		8	48
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	63	21	3	13	74
	Od 1000 zł do 1499 zł	69	19	4	9	128
	Od 1500 zł do 1999 zł	62	29	3	7	181
	Od 2000 zł do 2999 zł	67	29	1	3	195
	3000 zł i więcej	59	35	2	4	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	14		12	72
	Średnie	60	29	2	8	438
	Dobre	59	33	3	6	564
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	63	26		11	42
	Raz w tygodniu	63	27	2	8	356
	1–2 razy w miesiącu	56	30	6	8	147
	Kilka razy w roku	56	38	2	4	268
	W ogóle nie uczestniczy	64	28	1	7	237
Poglądy polityczne	Lewica	61	34	0	4	224
	Centrum	54	38	2	5	290
	Prawica	64	27	3	6	344
	Trudno powiedzieć	64	19	2	16	180